

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 23 / 24

87. ÅRGANG

6 DESEMBER

1975

ADVENT (SIDE 340)

En katolsk mening om saken

ISRAEL

November var en svart måned for menneskene — og vi drar de mørkeste tingene med oss inn i adventtiden.

De som ubekymret kan sette seg til de fete julebordene etter det som har skjedd, får selvfølgelig gjøre det.

De som fortsetter å klage over livets små vanskeligheter, må sutre og krangle videre.

Prisene vil stige mer, og det vil kanskje bli bikjekaldt. Middagsavisene vil klistre opp fetere og fetere typer jo mer det drypper ribbefett fra de brave borgeres munnviker. Charter-selskapene vil lokke med Sydens sol, mange kristne vil fulle av forakt for denne verdens elendighet begynne å smånytte på de kjære, gamle salmene.

Og innen vi er midtveis i denne måneden vil de fleste av oss ha glemt hva som er skjedd. Og hvorfor det er så forbannet mørkt.

Den 10. november vedtok De forente nasjoners Hovedforsamling å stemple sionismen som rasediskriminerende. Jødehat ble igjen «legalisert». I et meget krast innlegg etter avstemningen sa den amerikanske FN-ambassadøren, Daniel Moynihan: «Et stort onde er sluppet løs i verden. Anti-semittismens avskyelighet er blitt godkjent av De forente nasjoner.»

(Resolusjonen som fastslår at sionisme er en form for rasisme ble vedtatt med 72 mot 35 stemmer. 32 land avsto fra å stemme. Norge og de andre skandinaviske land, USA, Israel og de ni medlemslandene i Fellesmarkedet var blant de stater som stemte mot.)

Det er et vedtak som med en gang ikke bare svekket FN, men satte hele verdensorganisasjonen i fare.

Og det er dette vedtak som er vår tunge bær i disse ukene.

For fem, seks måneder siden hadde vi her i ST. OLAV et nummer av bladet som stort sett var viet tredveårs-minnet for forfølgelsene og de uhyggelige massebordene på det jødiske folk under og før siste verdenskrig. Vi brukte bildet som i dag står over disse linjer. For oss og for de fleste var det et av de svarteste avsnitt i Europas historie. Det hadde skjedd, men det måtte ikke, det kunne ikke skje om igjen.

I skrivende stund har galskapen brutt ut igjen. Ringen er sluttet.

*

Vi har lyst til å sitere to menn, to som straks reagerte her hjemme. Den ene er skuespilleren Knut M. Hansson:

«Det er uhyggelige dager. Anti-semittismens propagandaløgnere dukker stadig hyppigere opp og deres maskering blir mere og mere skjødesløs. Ennå prøver de å skjule sin

*

*

DRAPSSAKEN

Hr. redaktør!

Jeg ber om en liten spalteplass for å takke for artikkelen HINSIDES?, St. Olav nr. 20. (Dommen over Ant-honsen-brødrene).

Den vekket meg, og forhåpentlig mange andre, opp fra dvale. Og glett om jeg skal lese alt jeg kommer over av og om Therese av Lisieux. Hun har nok meget å lære oss katolikker i dag.

Kanskje en av de største oppgaver vi har i dag er å be. Be for oss selv,

vår lille menighet, ja, for hele Kirken. Men aller viktigst kanskje er det å be for en verden full av mennesker for hvem Gud er fjern og u virkelig. La oss be istedenfor å fordømme.

Dette har jeg jo igrunnen visst hele tiden, men din artikkel fikk meg til å se tindrende klart hvilket ansvar vi her har.

Hilsen

TURID VON KROGH
Holmestrand

Vil
De
høre
en
katolsk
mening?

danse macabre med antisionismens gjennomslitne slør, men definisjonene nærmer seg dessverre stygt, velkjent jødehat. Hvor mange lar seg ennå lure av begrepet «sionistisk imperialism», uten å kjenne igjen nazistenes «Weltjudentum»? Om man bare kunne bringe dagens «Israelkritikere» «sionisme-kritikere», til å bla igjennom noen årganger av herr Julius Streichers «Der Stürmer». De ville finne igjen alle argumenter, forvrengninger, fordommer — og nakent hat — fra dagens debatt. Ville noen av dem da føle at de var kommet i slett selskap?»

*

Dernest tidligere ombudsmann, Charles Philipson:

«Så er altså resolusjonen vedtatt med stort flertall i FN's generalforsamling og sionismen er «stempel» som en form for rasisme.

Den bevegelse som for generasjoner av jøder betydde redningen mot «rase»forfølgelse ved å arbeide for det jødiske folk, er nå av et flertall i FN blitt betegnet som rasistisk.

Jeg skal ikke uttale meg nærmere om de motiver som ligger bak flertallets stemmegivning. Gad vite hvilken innflytelse den arabiske propaganda og olje har hatt? Refleksjoner gjør seg vel også selv med hensyn

til sannhetsinnholdet i resolusjonen og det hykleri som ligger bak.

Som liten gutt før krigen opplevde jeg nå og da på gata her i Oslo å bli kalt jøde og «jesusdreperen». Etter krigen regnet jeg imidlertid med at jeg hadde sett slutten på antisemitismen. Selvfølgelig var jeg naiv.

Da staten Israel ble opprettet i 1948, med støtte av FN, var jeg lykkelig og stolt som de fleste andre jøder.

Som ung mann ble jeg stilt overfor spørsmålet om å emigrere til Israel. Endel av mine venner gjorde dette. For mitt vedkommende valgte jeg å bli i Norge. Jeg følte at jeg hadde mine røtter og min forankring her. Dette forhindret ikke at jeg også følte tilknytning til det jødiske folk og til Israel, like lite som det er grunn til å forbauses over at en norsk-amerikaner føler tilknytning til Norge.

Som de andre jøder som ble værende i de land de var født og oppvokst i, forsøkte jeg etter evne å skape meg et utkomme og gjøre en innsats i det samfunn jeg levde i.

Nå sier folk som lektor Hoaas at jeg og andre jøder bør isoleres, dersom vi ikke reiser til Israel. I FN stemples den sionistiske bevegelse som rasistisk. I store kretser — ikke minst blant studenter — er man minst blant studenter — er man antisionister, samtidig med at det un-

derstrekkes at man ikke er antisemitter. Jeg har hørt argumentene og jeg har lest endel av det materiale som distribueres. Jeg er for mitt vedkommende ikke i tvil.

Ringene er sluttet!»

*

Noen dager etter dette viste «ukens Gallup» at den overveiende del av de som ble spurt var mot å utestenge Israel fra FN.

Hva så? Har vi da gjort vårt?

Nei, jeg tror ikke vi har så mye å skryte av. Vi prøver som alle andre å glemme det som har skjedd. Vi snakker ikke om det. Vi tenker på julegaver allerede.

Det er advent og forventning i våre kirker.

Vi alle maser litt og klager litt og maser mer.

Men faktum er at det har skjedd noe skremmende i vår verden. Mørket er tettere enn noen gang før lik-som.

Nå trenger vi virkelig en som frelser oss.

A. R.

ADVENT

Adventstid er mørketid og lysets tid. Mens året går mot sin mørkeste og lengste natt, er vi mennesker opptatt av lyset. Flere og flere lys tenner vi — fra det ene, beskjedne lys første søndag i advent — helt frem til jul da vi ikke synes vi kan få nok lys. All vår oppfinnsomhet og hendighet blir satt inn på å lage vakre eller morsomme lyskilder. Forsidebildet viser en samling hjemmelagede lykter. Materialet — det er nær sagt alt mulig: uthulte neper, hermetikkbokser, store og små esker, eggekartonger... Det gjelder bare å bearbeide materialet slik at lyset kan skinne gjennom det.

Men er det ikke det som egentlig også er hemmeligheten ved helligheten — å bli mer og mer gjennomskinnelig for Guds lys?

I dette nummeret beretter vi blant annet om helgener, og det de i all sin forskjellighet har til felles, er en streben etter å la seg gjennomskinne stadig mer av Guds lys. At de er så forskjellige, viser at også Gud kan bruke all slags materiale. Det gjelder bare at han får bearbeide det.

Vi har misforstått det hele hvis vi tror at helgenene alltid var laget av en bekvem materie. De var mennesker som vi, men de har vært mer villige enn de fleste av oss til å la Gud ar-

(Forts. side 342)

BISPEVIGSEL I

■ Den 37 år gamle Gerhard Schwenzer ble i helgen vigslet til katolsk biskop i Trondheim og Mellom-Norge. Konsekrator var biskop John Willem Gran.

Biskop Grans tale på vegne av Den Nordiske Bispekonferanse ved festen for Biskop Gerhard Schwenzer
Trondheim, 7. desember 1975.

Ærede forsamling.

For 22 år siden feiret Kirken i Norge — både den lutherske og den katolske — et jubiléum i den helt store stil: 800-års-dagen for opprettelsen av hierarkiet i vårt land og dermed av den norske kirkeprovinc. Det var i 1153 at den engelske kardinal Nicolas Brekspeare (senere Pave Hadrian IV) innsatte den første erkebiskop av Nidaros, Jon Birgeson, i sitt embede.

Nøyaktig 800 år senere kunne min forgjenger, Biskop Jacob Mangers, helt i pakt med betydningen av denne historiske tildragelse, vigsle den første katolske biskop i Trondheim etter Reformasjonen, Johannes Rùth. Vi føler det alle som en sann glede i dag at han ennå en gang er blant oss.

Du Johannes har jo fra første stund gjort en innsats som det stod — og alltid vil stå — respekt av. Hver menighet i Vikariatet kan vidne om det. Størst var ditt aller siste løfte: oppførelsen av kirken og presbitergården her. Det er rammen om den begivenhet som har bragt oss hit fulle av forventning og tillit.

Med forventning: fordi vi tror, nei er overbevist om, at den etter forholdene meget unge prest, som nettopp er konsekrert biskop, vil bringe de impulser, den innsikt, omtanke og innsatsvilje som trenges for å gi Kirken først og fremst i dette distrikt en ny giv, utvikling, vekst.

Med tillit: både fordi vi vet at dette allerede i halvannet år har vært i ferd med å bli virkelighet, og fordi vi anser den nye biskop for

å være i besittelse av de egenskaper som er uunnværlige også i motgang og skuffelser: tålmod og utholdenhet.

Jeg mener vi skylder stor takk til det Ordenssamfunn som Gerhard Schwenzer først valgte som sin åndelige familie, og som siden har valgt ham som sin ledende mann i Trondheim. Stor takk, fordi den så generøst har overlatt ham til oss i Norge. For Picuspatrene har i dag flere forpliktelser enn de har menn. De har, som andre kongregasjoner, voksende vanskeligheter med å skaffe egnede folk til sine nøkkelstillinger. Og Biskop Schwenzer var, tross sine unge år, nettopp en slik nøkkelperson: provinsens noviseforstander. Det er en stilling som vi forevrig gjerne forbinder med moden alder, markert verdighet og erfarent alvor i holdningen. I sin foreløbige mangel på akkurat disse trekk, hadde den unge pater imidlertid noen andre og, vil jeg våge å si, kanskje verdifullere egenskaper.

Vi i Den Nordiske Bispekonferanse som jeg taler på vegne av, (fordi formannen var forhindret fra å komme), har allerede visst å verdsette hans dype og ekte, men samtidig glade fromhet; hans levende interesse for trosspørsmål og teologi; hans evne til personlig å ta stilling til dagens menneskelige og religiøse problemer; hans overbevisende kraft og iver i tjenesten. Alt dette lar seg bygge videre på. For bygges skal der. Og da er det først og fremst av betydning at grunnmuren er i orden.

Kjære Gerhard, jeg er overbevist om at vi i deg har fått en betydelig begavelse som vil være til beste for, ikke bare det Vikariat hvis leder du er satt til å være, men for Den katolske kirke i Norge overhodet. Hva mere er: gjennom din aktive medvirken i vår bispekonferanse vil jo

TRONDHEIM

ditt virkefelt bli utvidet til hele Norden. Og endelig, i kraft av din vigsel ligger det altså åpent for deg å tjene Kirken på det høyeste plan, nemlig som medlem av Apostelkollegiet — det som siden Peters og de øvrige apostlers tid aldri har opphørt å eksistere.

Mellom-Norges Apostoliske Vikariat hører ikke av omfang til de helt store kirkedistrikter. Det må nok fortone seg heller beskjedent for deg som kommer fra den katolske del av Tyskland. Allikevel: takket være de strukturer vi har fått siden Vatikankonsilet, har du mulighet for enten alene eller sammen med oss andre i Bispekonferansen — og helst det siste — å yte den skjerv til kristenhetens beste som du og nettopp bare du kan bidra med.

At ikke samtlige av dine nordiske kolleger er med deg her i dag, betyr bare at noen allerede var bundet på annen måte. På vegne av oss alle ønsker jeg deg fruktbare år! Det er velvitende om, at vi med deg har fått en tilvekst som vi hadde god bruk for og nok skal vite å gjøre bruk av.

La meg til sist si deg i hvilken grad det har gledet meg at du så hurtig har funnet deg til rette i Norge. Det har vært godt å kunne fastslå at du trives med vårt land og folk. At du har vært rede til å ta oss som vi er på godt og ondt. At du har i sinne å gå inn for å bli ikke bare en god nordmann, men til og med en god trønder.

Måtte alle dine forsett lykkes.

Ad multos annos!

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 95 18

En
klovn

ST. ELISABETH- SØSTRENE

*innbyr eldre og enslige
til å feire jul og nyttår
på*

*St. Elisabethhjemmet,
Oslo | Nordstrand.*

Pris: Kr. 75.- pr. døgn.

*Skriftlig henvendelse
til:*

*Søster Aloysia
Munkerudveien 52
Oslo 11*

ST. OLAV

På grunn av den voldsomme prisstigningen er vi nødt til å heve prisen på bladet igjen fra 1. januar 76. Et årsabonnement blir kr. 60, men den prisen gjelder for hele Skandinavia, det vil si at abonnenter i Sverige og Danmark ikke får noen forhøyelse denne gang. Et abonnement andre steder i verden: Kr. 70.

Det er vanskelig å spille munter klovn i disse dager.

Det som har hendt i FN (se foregående sider) har tatt humøret.

Ikke håpet og troen, men det lille humør man hadde gjemt til de mørke dagene.

Hva gjør man med det?

Hva gjør en klovn?

Vender ansiktet bort så ingen ser det. Og når stemmen holder, ønsker man sine venner God Jul.

Og tar det mer for gitt at alle skjønner hvor vanskelig forberedelsen blir.

I de adventukene som må befri oss fra vår vrede og vårt hat.

Karen Ann

Den 21 år gamle Karen Ann Quinlan som i nesten syv måneder har ligget bevisstløs på et sykehus i New Jersey (ST. OLAVs forrige nummer) skal fortsette å leve i sin koma-lignende tilstand. Domstolen i byen Morristown har avsagt kjennelse for at den respirator som holder henne i live, ikke skal slås av. Aftenpostens korrespondent i Washington, Stein Savik, sier:

«Dommer Robert Muir, som avsa kjennelsen, fremholdt i sin begrunnelse at grunnloven ikke gir noen retten til å dø. — Så lenge pasienten ikke selv kan velge om hun ønsker å dø, må man anta at hun ønsker å leve. Det dreier seg om en medisinsk avgjørelse om pasienten skal fortsette å ligge i jernlunge, fortsatte Muir. — Så lenge legene betrakter det som nødvendig å bruke de tilgjengelige hjelpemidler, må det anses som en plikt å anvende dem.

Muir avviste et av hovedargumentene fra ekteparet Quinlan, nemlig at man av religiøse grunner burde tillate Karen Ann å dø på en verdig måte.

ADVENT

(Forts. fra side 340)

beide med seg, og til å samarbeide med ham. I sin iver etter å la seg omdanne i Guds bilde har en del av dem brukt så kraftige midler at vi i dag vanskelig kan la oss inspirere av dem — konkret iallfall.

Men helgenenes kall er også vårt kall. Vi er alle kalt til hellighet. «Hel- lige skal dere være, for jeg er hellig», leser vi. Et svimlende krav, når vi tenker på alle våre svakheter og feil og på vår kanskje vanskelige natur. Vi er sannelig ikke noe materiale som er egnet til å la Guds lys skinne i verden. Og så fristes vi til å la det skure, for vi er og blir nå engang som vi er. Men da glemmer vi bare at det er Gud som har skapt oss, og at han derfor kjenner oss bedre enn vi kjenner oss selv. Ingen vet som han om materialets skrøpelighet, og da han gav oss vårt kall, tok han vår egen natur med i beregningen. Han vil at hver enkelt skal leve hel- ligheten på sin egen måte, hans lys skal brytes gjennom ulike materialer, for bare slik kan det vise sin rikdom.

Vi sørger for lys i adventstiden, og for mye annet. Men det er også en tid for indre forberedelse til Lysets komme. Bruker vi adventstiden til å la Gud arbeide med oss, da vil jule- natt bli en lysets natt, en omven- delsens natt for oss, slik den var det for ungpiken Thérèse Martin i Li- sieux. Men vil vil også gjøre den samme erfaring som hun — at vi hele vårt liv må begynne på nytt og på nytt, i en følelse av at vi ikke kom- mer av flekken, og at vi visst ikke er stort mer gjennomskinnelige enn før. Det gjelder bare at vi godtar dette, og at vi ikke gir opp, men at vi er aktive nok til å la Gud gjøre sitt arbeid i oss, og ydmyke nok til å ville la Guds lys stråle gjennom oss i stedet for å strebe etter å la vårt eget lys skinne.

K. G. J.

Den unge Thérèse.

Hønefoss

St. Theresia menighet i Hønefoss feiret den 16. november 40 års- jubileum.

I noen velkomstord før messen, sa biskop Gran blant annet:

«Det var den 17. november 1935 at min forgjenger, biskop Mangers, vigslet søstrenes nye hospital og det lille kapellet her ved siden av. Derved markertes det at Den katolske kirke nu var kommet til Hønefoss for å bli.

Vi kan imidlertid også feire 20-års- jubiléet for innvielsen av denne kirke som ble oppført av de driftige Fran- ciskussøstre, anført av Søster Ansgaria Persen, forøvrig godt understøttet av dengang sogneprest Pater Anton Ivens som det er en glede å ha med som medcelebrant under denne messe.

Kirken her ble vigslet av biskop Mangers 19. juni 1955.

Vi minnes helt selvfølgelig den prest som var menighetens første for- stander og siden, med noen avbrekk, var dens sogneprest helt til han gikk av for fem år siden og senere er gått bort: Martistpater Peter Bzdyl».

Julenatt 1886. I en liten by i Nord- Frankrike kommer en far og hans to døtre hjem fra midnatts- messen. Den yngste, Thérèse, gleder seg til det som tross alt står for henne som høydepunktet: å gå og finne skoene som står i peisen, fulle av gaver. Egentlig er hun vel for stor til slikt, nesten fjorten år, men store- søster Céline vil gjerne holde på den gamle skikken, og pappa Martin pleier å fryde seg like meget som sin yngste.

Men i år er det visst noe i veien, for da faren får se skoene, mumler han: «Det er sannelig godt at det er siste året!» Thérèse oppfanger ordene, og hennes glede slukner. Hun får tårer i øynene og redder seg opp trappen. Céline som kjenner sin søs- ter så altfor godt, venter seg det verste: en strøm av tårer, en scene . . Men hva skjer? Thérèse kommer ned igjen med sitt mest strålende ansikt, tar skoene og gleder seg slik over gavene at selv faren må le.

En liten, ytre sett ubetydelig hen- delse, men for Thérèse blir den ven-

En julenatt i 1886

depunktet i hennes liv, innledningen til den utvikling som gjør henne til den vi kjenner, den hellige Thérèse av Lisieux. Hun minnes alltid denne natten som en lysets natt», som «min omvendelses natt». Av farens ord forstår hun at det er slutt på barndommen. Selv han som hadde forkjælt henne slik, ønsker nå å se henne voksen. Og hun tar imot utfordringen. Hun er ikke lenger barnet som bare skal la seg overøse av gaver, nå skal hun selv gi — først og fremst seg selv.

Faren og søsteren er høylygt forbauset over hennes reaksjon, og selv er hun ikke mindre overrasket. Jeg kjente ikke meg selv igjen,» tilstår hun. Med ett slag hadde hun gjenfunnet den styrke og livsglede hun hadde hatt som liten pike. Morens død da hun var fire år hadde forandret henne til et stille og fryktsomt barn som tok til tårene ved den minste anledning. At to av hennes eldre søstre, «reservemammaene», gikk i kloster, var nye sjokk som utløste voldsomme kriser. I alle disse årene hadde nok Thérèse prøvd å forbedre seg, men forgjeves. Nå, derimot, lyktes det med ett slag. Hun satte alt inn på å gjøre denne store anstrengelsen, men hun innbilte seg ikke et øyeblikk at hun hadde greidd det ved egen kraft. De kom fra midnattsmessen der hun i nattverden hadde mottatt «den sterke, mektige Gud». Før hadde hun vært redd for Guds styrke, som hun hadde fryktet sin egen frihet, nå åpner hun seg for Guds gave og godtar sin frihet.

Og denne styrke fikk hun julenatt da Kristus kom til oss som et barn, et svakt lite vesen. Thérèse understreker selv kontrasten: «I denne natt da Jesus gjorde seg svak og

lidende, gjorde han meg sterk og tapper». Hun sier at Kristus da førte henne ut av barndommen, og det for alltid — noe som er verd å huske når man taler om den «barndommens vei» hun lærer oss. Den er ikke, og kan ikke være, en oppfordring til umodenhet og barnslighet. Thérèse har sett at hennes egen barndom hadde vært egoistisk og krevende, og hun har forstått at den sanne barndom er det motsatte av passivitet, at den er et liv der man går ut av seg selv og er åpen for sine medmennesker. Uten denne hendelsen kunne Thérèse lenge ha fortsatt sitt liv i familien som før, selvpoptatt og innesluttet, men nå var hun blitt en energisk ung pike som utholdende og målbevisst streber mot det mål hun har satt seg. Hun har gjenfunnet sin egentlige barndom og «den sjelsstyrke som hun hadde i fireårsalderen». Og nå er hun moden til å virkeliggjøre det kall hun lenge har drømt om: å bli karmelittnonne. Det er ikke tale om noen flukt fra verden, hennes kall er et misjonskall. Thérèse er blitt overveldet av Kristi kjærlighet, og hun har ikke noe annet ønske enn å la alle mennesker få kjenne den, først og fremst de mest fortvilede og forbryterne, de som er lengst borte fra Gud eller plaget av religiøse skruper.

Så ung hun er, er Thérèse fullt klar over hva hun gir avkall på og hva hun går til — et liv i kamp. Men det er bare slik hun kan svare på Guds kall til henne, og hun setter himmel og jord i bevegelse for å få gå i kloster til årsdagen for sin omvendelse. Femten måneder må hun vente, men da åpner Karmelklosters port seg for den femten år gamle piken. Ni år senere dør hun av tu-

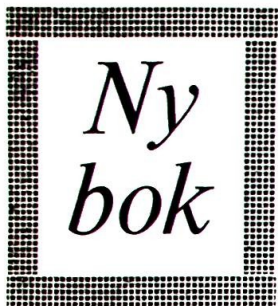
berkulose etter et i det ytre høyst ordinært liv. Ikke mer enn tretti år etter sin død blir hun kanonisert og av pave Pius XI erklært for «vår tids største helgen».

*

Thérèse av Lisieux var barn av sin tid, og det blir vi ofte minnet om på en plagsom måte når vi leser hennes skrifter. Men jo nærmere vi kommer henne, jo mer føler vi at hun vel så meget hører vår tid til. Det er våre egne problemer hun har gjennomlevd, vår egen angst. Hun er ikke bare mennesket stilt overfor sin egen svakhet, sin egen skyldfølelse, men mennesket stilt overfor sin ensomhet og sin fortvilede søken etter en mening, etter et liv i ekthet og sannhet.

Og Thérèse fikk erfare vantroens bitterhet til bunns, hun som var vokst opp i en atmosfære der kristendommen var en selvfølge og ateister noe fjernt, mennesker av ond vilje. Mot slutten av sitt liv kjenner hun det som hun står foran en ugjennomtrengelig mur, og hennes glade, trygge tro er som oppslukt av mørke. To måneder før sin død skriver hun: «Jeg har inntrykk av at mørket taler med syndernes stemmer og hånende sier til meg: Du drømmer om lyset, om et fedreland fylt av herlige dufter, om å besitte for evig Ham som har skapt alt, du tror du en dag skal komme ut av den tåke som omgir deg! Gå videre, gå videre, gled deg til døden som skal gi deg, ikke det du håper på, men en enda dypere natt, intetthetens natt». Men Thérèse vil tro, og hennes tro er ikke avhengig av følelser eller bevis. Hun

(Forts. side 354)

Mellom Hamar og stjer

Dikteren Rolf Jacobsen på Hamar har europeisk format. Det er ikke noe nytt at dette blir sagt, men det er et faktum at han for hver bok nå bekrefter sin posisjon. Av og til virker han bare leken, av og til nesten likeglad, men ingen må la seg lure, han møter en halvgal og frossen asfaltverden med tålmodighet og forståelse. Der hvor mange andre skribenter blir sinte pessimister, beholder han et glimt i øyet:

*I bringebærtiden
kommer vepsene inn i huset,
og finner ikke ut igjen, dag etter dag
dasker de mot rutene, summe-summe-summ
til vi kan feie dem ut på sølebrettet.*

*Også for deg og meg
er det stengsler vi ikke kan forstå.*

*Vi kaster oss gang på gang mot noe vi ikke kan se
til de feier oss ut en dag på sølebrettet.
Om ikke noen på jorderik eller i skyene
tilfeldigvis skulle sette opp et vindu så vi kommer gjennom.*

Årets diktsamling fra ham heter PUSTEØVELSE, selv tittelen er tilsynelatende et lekent mellomspill. Mer enn det forresten, etter første gjennomlesning tenker man: i år er han også *pessimist*. Han taler om grav og død. «Anderledes hus og nye ødsligheter», de gamle hus faller, og han sitter fast i en trafikkork av dimensjoner. Men tanken skremmer ikke.

Han skriver en hilsen til jorden — et av de større dikt i samlingen.

*Ja, du ser selv hvordan det er fatt med oss,
hvordan vi gjør livet om til død overalt hvor vi ferdes
— fabrikkene som arbeider dag og natt med utslettelses-
våpnene
mens millioner av oss lever som dyr, i sult og nød.
Slumstrøkene i øst og vest vokser som en sykdom
og har alt lagt seg som en skorpe rundt de store byene,
du ser det selv og vi kan ikke stanse det.
De som skulle vite noe murer seg inne i sine systemer
og alle er vi redde ettersom ingenting kan endres
utenom gjennom ustanselig nye mord.*

Men samtidig er det et oppbrudd, som i dette diktet:

*Fra spurv og kråke er vi kommet, fra regn og væte, myr
og skogkant,*

*armodslige plasser, svarte hus, fra halm og høystrå er vi
kommet,
fra fiskeslo og havbrak, fjør og stalltrev, tordensomre, sne
i skogen er
vi kommet, fra svarte matfat, stengte horisonter, lengsels-
netter er vi
kommet, fra nakne sinn og nordlyshimler, store ensom-
heter til heise-
sjakter, syregass og tyste korridorer er vi kommet, til
varetraller, grå
asfalt og døve ører er vi kommet, til anderledes hus og nye
ødsligheter
er vi kommet, til nye oppbrudd er vi kommet —*

I alt dette han opplever som vår situasjon, er selv lysstrålene bare tynne nåler. Og likevel:

*Det er så tynt, lyset.
Og det er så lite av det. Mørket
er stort.
Det er bare tynne nåler, lyset
i en endeløs natt.*

lene

«Verner om
lysstråler»

*Og det har så lange veier å gå
gjennom så ødslige rom.*

Så la oss være varsomme med det.

Verne om det.

Så det kommer igjen i morgen.

Får vi tro.

Varsomt verner Rolf Jacobsen om lysstråler i vår litteratur.

Og han gjør det i stadig nye oppbrudd:

*Hvis du kommer langt nok ut
få du se Universet selv,
alle lysårmilliardene summer av tid,
bare som et lysglimt, like enormt, like fjernt
hvis du kommer langt nok ut.*

*Og ennu, min venn, hvis du kommer langt nok ut
er du bare ved begynnelsen*

— til deg selv.

Å. R.

ROLF JACOBSEN:
Pusteøvelse
Gyldendal.

Avgrunnen i mennesket

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

V era Henriksen kommer i år med den fjerde boken i sin romanserie fra reformasjonstiden. I «Blåbreen», som kom for to år siden, opplevde vi at hovedpersonen, Bent Johnsson, frasa seg sin danske adelsrett og dro hjem til Lom for å gifte seg med Anne Glømsdal, den piken han ventet et barn med. Han hadde også det ærgjerrige ønske å løfte arven etter faren og søke å skape fred i bygden. Dessuten kjente han seg drevet til å prøve å finne ut hvordan foreldrene egentlig var, og dermed hvem han selv er. Men livet ble vanskeligere enn han hadde trodd. Han oppdaget stadig mer om seg selv som han hadde vondt for å vedkjenne seg, og han søkte forgeses å finne fred med seg selv. Stundom syntes han at han hadde fått fatt i noe av hemmeligheten, men det glapp alltid igjen.

I årets bok «Staupe», møter vi en Bent som er hjemme i bygden. Folk kaller ham nå Bent på Glømsdal, eller rett og slett bare Bent Glømsdal. Men Bent har likevel ikke funnet fred. Og han er fremdeles på leting — etter sannheten om sine foreldre, særlig faren, og etter sannheten om seg selv.

Han er blitt en aktet mann, og folk i bygden har etter hvert vennet seg til å komme til ham med sine vanskeligheter og sorger. Sognepresten deres duger ikke, og hvem skulle da stå nærmere til å være sjelesørger enn Bent som er prestelært, om han enn ikke er presteviet. Riktignok har han vegret seg ved å ta på seg denne byrden, men til sin overraskelse merker han at han liker det. Den tillit han møter, gjør ham godt, og han føler en viss tilfredsstillelse ved å ordne opp i andre folks vanskeligheter.

Det blir søskenbarnet Amund som viser ham baksiden av medaljen. Denne råbarkede mannen som Bent ofte nærmest med motvilje føler slektskapet med, har en egen evne til å rive av ham masken og vise ham de mørke kreftene som bor i ham. «Den fordømte selvgodheten din», sier Amund. «Du tedde deg som om du skulle være for hellig for denne verden. (...) Du tok ikke noe for å sette deg til doms over hvem som helst. Og jeg mente jeg kjente deg nok til å vite at det hadde du ingen rett til».

Bent kjenner seg avkledd all sin prektighet og fromhet, naken for sitt eget blikk. I årenes løp har han fått se meget ondt hos andre, nå ser han at det også er i ham selv, alt sammen. Det er ikke den ugjerning han ikke kunne begått, dersom han hadde vært i forhold som innbød til det. Den livsfilosofi fribytteren Magnus Heinesøn forkynner, er ham ikke så fremmed: «Livet er et slagsmål. Om du selv skal være fri, da må du sette skrekke

(Forts. neste side)

Avgrunnen i mennesket

(Forts. fra forrige side)

i menneskene. Ellers gjør de deg til slave på et eller annet vis, og da er ikke livet verdt å leve». Og slik livet hans arter seg — Bent ser stadig med av skyld og svikt, av flukt fra ansvar og fra den plassen i livet som er hans.

Veien til selverkjennelse blir lang og smertelig for Bent, og enda vanskeligere er det for ham å bruke den positivt, i forholdet til sine nærmeste og til seg selv. Tilgi de andre, det er ikke det verste, vanskeligere er det å tilgi seg selv. Men Bent vet at bare ved å gjøre det kan han finne fred.

Det er veldige problemer Vera Henriksen tar opp — den avgrunn av ondt som finnes i oss alle, kjærlighet og tilgivelse —, og hun finner uttrykk for dype og riktige tanker, som for eksempel disse om kjærligheten: «Å elske Gud i sine medmennesker var kanskje ikke det vanskeligste. Det krevde ikke så altfor meget å elske noe som var vakkert og godt. (...) Men å elske et annet menneske for dets egen skyld —. Måtte det ikke være å elske dets lidelse og sorg såvel som dets glede, å gråte med det like villig som en lo? Ville det ikke være å vise kjærlighet og medynk med et menneske i dets ondskap såvel som i dets godhet? (...) Langsomt ble det klart for Bent: Det gjaldt en kjærlighet som kjente mennesket og dets hovmod, som hadde sett til bunns i dets hat, dets griskhet, dets maktsyke, dets grusomhet; en kjærlighet som likevel følte medynk og omsorg, og som elsket mennesket ikke på tross av all dets elendighet, men med den. Det var kjærligheten som gjenløste, som gjenskapte; kjærligheten som gav nytt liv til det som var lagt øde».

Det er en verdifull bok Vera Henriksen har gitt oss. Likevel sitter man igjen med et inntrykk at at stoffet til en viss grad har tatt makten fra forfatterinnen. Riktignok er livet slik at man stadig kretser om de samme grunnspørsmål, og de aller fleste sliter med sitt eget jeg livet ut, uten å kunne slutte fred med det. Men her er det så mange problemer som skal gjennomgrubles, så mange tanker som skal tenkes — ikke bare én, men mange ganger — at det hele blir nokså stillestående — og svært alvorlig.

Når handlingen tar fart, gleder man seg som alltid over Vera Henriksens evne til å fortelle en historie, og i naturskildringene, ja, der glimter poesien til.

Vera Henriksen:
STAUPET
Aschehoug 1975.

ET SA

Fremstillinger av hva Kirken er, er et forholdsvis moderne fenomen. I tidligere tider levde Kirken sitt liv til en viss grad ubevisst om hva den egentlig er. Mange av de realiteter som Kirken lever av og for, blir først bevisste ved at det stilles tvil ved dem, ved at forskjellige trosspørsmål tas opp til debatt. Slik er det også med den virkelighet Kirken utgjør. Det var reformasjonens radikale spørsmål etter hva som er den sanne og egentlige Kirke, som gjorde det nødvendig å få dette spørsmålet klarlagt. For teologi er ikke akademiske refleksjoner i et stille studerkammer, men er alltid forsøk på til enhver tid å gi svar på spørsmål som stilles.

Mot reformasjonens forestillinger om en rent usynlig Kirke som eksisterer over den synlige Kirke her nede og som er en rent praktisk ordning, stilte man på katolsk hold opp en synlig Kirke av svært konkret karakter, samtidig som man insisterte på denne synlige karakters gudgitte innhold. Kirken ble definert som et synlig samfunn, grunnlagt av Jesus Kristus, styrt av biskopene med paven i spissen. Faren ved denne fremstillingen av Kirken er ikke at den i og for seg er feilaktig, men ligger i dens ensidighet, samtidig som den egentlig er meget verdslig. Kirken er de troendes samfunn, et synlig samfunn, på like linje med andre organisasjoner og foreninger, og defineres først og fremst ut fra sitt styresett.

Farene ved dette kirkesynet er mange. Tendensen til å identifisere Kirken med hierarkiet er bare én av dem. Rent generelt fører det til en kolossal opptatthet med Kirken

KRAMENTALT FELLESSKAP

Av Per Bjørn Halvorsen O.P.

som organisasjon, med rent praktiske og organisatoriske spørsmål som hele tiden har en voldsom tendens til å komme i forgrunnen, mens det lite spørres etter trosinnholdet, etter hvordan troen på Jesus Kristus forkynnes og leves. Det som i dag omtales som krisen innenfor Kirken er på mange måter en organisatorisk, administrativt krise. Det er i hvert fall stort sett den det snakkes om. Kirkens krise blir fremstilt som svikt i en administrasjon med for lite personell, og man forsøker da også å løse denne krisen rent organisatorisk. Når det en sjelden gang tales om troskrise, tales det også administrativt om den, dvs. at det da er snakk om en sentral autoritet som har vanskeligheter med å bli adlydt. Troskrisen, den egentlige troskrise, som er virkelig, ligger på et adskillig dypere plan.

Det er nødvendig å få en dypere og mer ekte forståelse av hva Kirken er. For den er noe mer enn et samfunn, en organisasjon: Den er Guds folk på vandring, et folk innpodet i den oppstandne Kristus, gjort levende ved Hans Ånd som er oppstandelsens førstegrøde. Kirken er synlig, men samtidig har den en dimensjon, den viktigste, som går ut over det synlige fordi Kirken dypest sett er *mysterium*. Dette mysterium kan ikke fullt ut gripes, men det åpenbarer seg i tegn som er synlige, og de fremste av disse tegnene er naturligvis sakramentene, ifølge den vanlige definisjonen av sakramentene: «Sakramentene er hellige handlinger og tegn som Kristus har innstiftet for å gi oss det guddommelige liv (nåden) som handlingene og ordene forestiller» (*Vår Tro*). Tanken bak

denne definisjonen har vært tradisjonell i Kirken fra St. Augustin som definerer sakramentene som synlige tegn som virker det de symboliserer: De symboliserer nåden på forskjellig vis, men de utvirker også nåden. Men samtidig er de ikke fullbyrdelsen av nåden, for den kan først finne sted når alt er fullbragt. Sakramentene uttrykker det som er beskrevet i brevet til Kolosserne, 3, 1; 3—4: «*Er dere da oppstandne med Kristus, så strev etter de ting som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre! ... For dere har vært gjennom døden, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. Men når Kristus står frem i lyset — han som er vårt liv — da skal også dere stå frem med ham i herligheten*». — Vi er altså oppstandne, men i mysteriet; vi har vært gjennom døden, men i mysteriet, gjennom troen, samtidig som vi ennå ikke er trådt frem i lyset fordi Kristus, vårt liv, ennå ikke har gjort det. De tegn som først og fremst uttrykker dette, er sakramentene, som både er *uttrykk* for troen, og som *virker* troens *realiteter*, for om dem alle gjelder det som Tridentinerkonsilet sier om dåpen, at de er «*sacramenta fidei*», troens sakramenter. Det er gjennom troen og i troen at disse tegnene utvirker og uttrykker en realitet. Det er for troen at dåpen utvirker at vi får del i nåden ved at vi går gjennom Kristi død, at vi gravlegges med Kristus i dåpen for så å gjenoppstå med ham — for den som ikke tror, er dåpen bare vann. Det er for troen og gjennom troen at brødet og vinen gir oss del i den oppstandne og herliggjorte Kristus, — for den ikke-troende er det bare brød og vin. Men allikevel er

ikke troens innhold fullbyrdet, for Paulus sier at vårt liv, det virkelige liv, fremdeles *er skjult med Kristus i Gud*, og det er først når Kristus står frem i lyset at også vi skal stå frem i herligheten. Dermed ser vi at sakramentene på en spesielt sterk måte gir uttrykk for en spenning mellom det som alt er skjedd i *troen*, men som ennå ikke er fullbyrdet i *lyset*. Det ligger et spenningsforhold i sakramentene, troens sakramenter, mellom *allerede* og *ennå ikke*.

Dette spenningsforholdet som sakramentene gir uttrykk for, uttrykker også Kirken i feiringen av sakramentene, særlig da i den eukaristiske feiring, messen. På den ene siden er det messen som skaper Kirken fordi det er i den eukaristiske feiring at Kirken stadig på nytt konstitueres og blir gjort levende, den samles fra alle kanter til den ukentlige feiring av Herrens måltid, — og på den andre siden er det Kirken som skaper messen fordi den er Kristi legeme som ofrer seg selv i brødet og vinen i forening med sitt hode, Kristus. Kirken er aller mest Kirke når den er samlet til feiring av messen, og det er også da den best gir uttrykk for spenningsforholdet mellom det som nå er, og det som komme skal, mellom *allerede* og *ennå ikke*. For den ikke-troende er en menighet en gruppe sosiologisk analyserbare og katalogiserbare personer på samme måte som brødet og vinen kan analyseres av en kjemiker. Men for troen er denne menigheten Kristi legeme på samme måte som brødet er det. Kirken, som eukaristien, er et *sacramentum fidei*, et troens sakrament, også i den forstand at det

(Forts. neste side)

Et sakramentalt...

FORTSATT FRA FORRIGE SIDE

som eksisterer for troen, ikke er gjort synlig fordi Kristus ennå ikke er trådt frem i lyset, og fordi vårt liv fremdeles er skjult med Kristus i Gud, som Paulus sier. For menigheten, Kirken, er et bilde på den herliggjorte Kirke på samme måte som brødet er et bilde på Kristi herliggjorte legeme, og Kirkens eukaristi er et bilde på og en foregripelse av det messianske gjestebud i himlenes rike.

Det eksisterer derfor et særlig forhold mellom Kirken og eukaristien, de går på en måte opp i hverandre. Alle sakramentene er troens sakramenter og derfor Kirkens sakramenter, men eukaristien er det på en særlig måte.

Det finnes ingen sakramenter utenfor Kirken fordi den er fellesskapet av de troende som lever i det samfunn med Gud som er opprettet mellom Ham og oss ved Jesu Kristi lidelse, død og oppstandelse. Det er dåpen som gjennom troen på Jesus innlemmer oss i hans legeme, det er botens sakramente som forsoner oss med Gud og med Kirken når vi har stilt oss utenfor fellesskapet. Derfor er hele Kirkens liv sakramentalt nettopp fordi dens liv er et liv i nåden gjennom Den hellige ånd som er Kirkens levendegjørere. Det er ikke dypest sett slik at Kirken er en organisasjon som ved hjelp av fullmakter forvalter nådemidler til disposisjon for et visst klientell. Dette er forbrukermodellen som det kan være fristende å tenke Kirken etter. Kirken er samfunnet av Kristus-troende som lever av og i Guds nåde alene, den nåde som utkrystalliseres i forskjellige handlinger og riter, og som der virker som et nådens oppkomme eller kilde, en slags nådepoler som utkrystalliseres innenfor hele Kirkens liv. Men Guds nåde er for det første ikke avhengig av disse nådekildene,

den kan virke utenfor dem og uavhengig av disse nådekildene, den kan virke utenfor dem og uavhengig av dem fordi Guds nåde er fri og blåser hvor den vil. Guds nåde kan også virke utenfor den synlige Kirke, for vi kan si om Guds nåde som vi kan si om Kirken, nemlig at vi kan si hvor den er, men vi kan ikke si hvor den ikke er. Vi kan si at Guds Kirke er det samfunn av Kirker som i fellesskap og enhet bekjenner den katolske og apostoliske tro, men vi kan ikke si at den ikke også finnes utenfor det synlige samfunn av disse Kirker. Vi tror at Guds nåde virker i sakramentene fordi Gud er trofast og står ved sine løfter, men vi kan ikke si at det ikke gis adgang til Hans nåde også utenfor Kirkens sakramenter. Også innefor Kirken virker nåden utenfor de syv sakramenter. Det ser vi ikke minst av den kjensgjerning at Kirken først forholdsvis sent ble klar over hvor mange sakramenter det fantes. Det er derfor i de syv hovedsakramenter at vi ved Den hellige ånds ledelse vet at Guds nåde er virksom, men vi vet like sikkert at Guds nåde også virker på andre måter fordi det er hele Kirkens liv som er sakramentalt, ja, Kirken er selve ursakramentet. Kirken skaper sakramentene, og sakramentene skaper Kirken.

fr. PER BJØRN HALVORSEN, O. P.

KARDINAL HEENAN'S DØD

Den engelske statsminister, fire kardinaler og over 60 biskoper var til stede da erkebiskopen i Westminster, kardinal John Carmel Heenan ble begravet fra Westminster Cathedral i midten av november. Den Apostoliske Delegat, erkebiskop Bruno Heim, overbragte to telegrafiske hilsener til de troende fra Pope Paul.

Eugène Mazenod, «De fattiges prest».

Blant de ting som har skjedd i Det hellige år, er at pave Paul VI har erklært seks av Kirkens kvinner og menn for salige eller hellige. Det gjelder mennesker fra andre århundrer, ja, et par av dem tilhører en nokså fjern fortid. Hva kan de ha å si oss i dag, og hva tjener i det hele helgenkåringene til? Er ikke helgener snarere noe livsfjernt, noe med mirakler og selvplagerier? Tanken streifer enkelte av fortidens store helgenskikkelser, store — men så avgjort ikke til å etterligne for alminnelige mennesker.

Det er ikke noe rart at vi stiller slike spørsmål, og pave Paul har i sine prekener gått inn på noen av dem. Andre blir besvart av de nye helgene selv. De seks, to kvinner og fire menn, kjennetegnes så visst ikke av mirakler og merkelig livsførsel. Det er kvaliteten av et «normalt» kristenliv som har gjort dem verdige til denne heder.

Ved årets første saligkåring — i februar — pekte pave Paul på sammenhengen med Det hellige år. Ikke bare kaster slike seremonier glans over feiringen av det, de fremhever også betydningen av årets program: forsoning, fornyelse, større plass for åndelige verdier, større kjærlighet, større innsats i Kirkens arbeid. Han fortsatte: «De kvinner og menn som vi i dag og senere foreslår som verdige til verdens oppmerksomhet og Kirkens hyllest er levende bilder på dette programmet. På en overbevisende måte viser de oss at helighet ikke bare er mulig for mennesker, men at den også er sann og ekte, og de viser oss at dens skjulte nærvær i verden er virksom og velgjørende».

Paven minnet om at når vi ærer

Nye helgener i 1975

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

helgenene, er det Gud vi ærer. Han alene er hellig, og helgenens hellighet er en gave fra ham. Det som fengsler oss ved disse menneskene, er at de har latt seg danne i Guds bilde, og at deres liv viser oss Guds virke i verden.

Av årets nye helgener er hele tre franske. De er alle ordensstiftere, og alle tre er blitt erklært salige. Det vil si at de kan hedres offisielt i den katolske kirke i Frankrike og i sine ordensfamilier.

Som seg hør og bør i et kvinneår, var den første en kvinne, Marie-Eugénie Milleret, som bare 22 år gammel grunnla Assumptionssøstrene kongregasjon. Ingenting hadde tydet på at denne unge piken skulle utføre et slikt verk. Hun ble født i 1817, ikke lenge etter opplysningstiden og revolusjonen. Faren var ivrig tilhenger av Voltaires ideer, og moren var heller ikke særlig religiøs. Tidlig mistet Marie-Eugénie foreldre og søsken og kom i huset til slektninger. Sorger og savn og ikke minst ensomheten hadde modnet den unge piken så hun midt i det overfladiske liv hun levde, tumlet med spørsmål om meningen med livet og døden. Svaret fikk hun av den kjente presten Lacordaire som i fasten 1836 holdt foredrag i Notre Dame-kirken i Paris, og hun sa ofte senere: «Mitt kall skriver seg fra Notre-Dame».

Marie-Eugénie beundret tidens sosialt engasjerte katolikker og ønsket at hun var mann for å kunne være like nyttig som de. Men snart fant hun sin egen vei og dannet et fellesskap av ordenssøstre viet til jomfru Maria. Søstrenes arbeid skulle være å gi unge piker oppdragelse og undervisning, men de skulle også leve et intenst bønneliv. Kirkens menn steilet over denne kombinasjonen og ikke mindre over den unge søsterens ideer. Undervisning åpen for tidens nye vitenskaper og for filosofi, grundige studier for kvinner — hadde man hørt maken? Men Marie-Eugénie Milleret fikk det som hun ville, og innen hun døde like før århundreskiftet, fantes hennes søstre i alle deler av verden.

Ved saligkåringen av César de Bus

henvendte paven seg spesielt til alle som driver med religionsundervisning. I denne presten fra reformasjonsårhundret kunne de finne både et forbilde og en oppmuntring, og de vil heller ikke ha vanskelig for å nikke anerkjennende og gjenkjennende til hans metode og hans tanker om katekese. De ligner svært meget på dem Kirken har prøvd å fremme etter det annet Vatikankonsil.

César de Bus levde i en tid som ikke var mindre urolig enn vår, og hans liv gjenspeiler tidens uro, på godt og ondt.

Han gjennomgikk forvandlingen fra overfladisk og lettsindig hoffmann til dypt alvorlig, ivrig arbeidende prest. Sammen med noen likesinnede drog han omkring for å bringe den kristne lære ut til den store masse av katolikker som var lite opplyst om sin tro. Han så at det ikke var nok å undervise barna. Også foreldrene måtte få opplæring, og han måtte sørge for dyktige lærere. Skulle arbeidet bære frukt, gjalt det dessuten å gi enkel og livsnær undervisning som formidlet det sentrale i det kristne budskap og respekterte hvert enkelt menneskes vei til troen.

Eugéne Mazenod, den tredje franskmann som er blitt erklært salig i år, var biskop. Han ble født noen år før den franske revolusjon og var blandt dem som brakte kristenlivet på fote igjen. Det var de fattiges prest han ville være, og han tok seg spesielt av dem som befant seg i utkanten av samfunnet. Som erkebiskop av Marseille fikk han fullt ut vise hva han dugde til, og det fellesskap av misjonærer som han stiftet, ble av Pius XI kalt «spesialister på vanskelige misjonsoppdrag».

De tre som er blitt helgenkåret, kommer fra forskjellige land: Elisabeth Seton er amerikansk, Oliver Plunkett irsk og Juan Macias spansk misjonær i Peru.

Elizabets Seton som ble født i 1774, to år før De forente stater rev seg løs fra England, er den første amerikaner som offisielt er blitt erklært

hellig. Pave Paul sa i sin preken at hun ville kunne inspirere og oppmuntre kvinnene i dag ved den innsats hun gjorde som kvinne, som hustru og mor, som enke og som ordenssøster.

Med den hellige Juan Macias går vi lenger tilbake i tiden, til begynnelsen av 1600-tallet. Juan Macias fulgte strømmen av dem som drog til den nye verden for å søke lykken der, og havnet i Lima i Peru. Han fikk arbeid hos en slakter, men han sluttet seg snart til dominikanerne som legbror og arbeidet resten av sitt liv som portner i klosteret. Det varte ikke lenge før bror Juan ble kjent, ikke bare fordi han levde så fattig selv, men også fordi han var så gavmild, og byens nødlidende strømmet til klosterporten.

Det denne mannen fra en annen tid kan lære oss i dag, er at det finnes større verdier enn denne verdens gods og gull. I all sin ydmykhet minner han oss om at det for en kristen er viktigere å være enn å ha, å gi enn å samle.

Om Oliver Plunkett sa pave Paul at han på sett og vis var en økumenikkens profet. Denne irske biskopen fikk sin presteutdannelse i Roma, og der måtte han bli i mange år, så lenge Cromwell satt ved makten i England. Da Oliver Plunkett vendte hjem, var det som erkebiskop av Armagh. Han kom til vanskelige forhold med stadige forfølgelser, og da han gav sitt liv som martyr i 1681, var det en naturlig slutt på en helhjertet innsats i Kirkens tjeneste. På retterstedet tilgav han sine forfølgere og oppfordret dem til å slutte fred.

Så forskjellige disse helgenene er, de minner oss alle om det Paul VI aldri blir trett av å gjenta: «Den hellighet som kreves av oss, er ikke «miraklenes» hellighet, men den som består i at man under alle livets tilskikkelser med rettsinn og fasthet søker å gjøre Guds vilje. Det er denne hellighet, denne helstøpte kristne karakter som gjør Kirkens budskap troverdig i vår verden».

F. J. Frøduoy

ADVENT

Døperen roper!
Hører du?

Hva roper han?
Vet du det ikke?
Hører du det ikke?

Han har ropt det i mange år.
I hver advent!

Hør nå da:

«Rydd vei for Herren.
Gjør hans stier rettel
Hver dal skal fylles.
Hvert fjell og hver haug skal senkes!
Det krokete skal rettes,
og de knudrete veier jevnes!»

Har vi hørt det og har vi gjort det?
Ja, vi har hørt og gjort det.

Vi har bygget veier, gater, autostradaer.
Brukt masse asfalt og stein.
Vi kan kjøre gjennom hele Europa fra nord til syd
på fine, flotte veier.
De ble tynnslitte etterhvert og farlige for dem
som sitter i moderne kjøredoninger.
Millioner blir brukt for å vedlikeholde veiene.

Men det var ikke dette Døperen mente.
Han sa:

«Rydd vei for HERREN.
Gjør HANS stier rette.»

Ja, HERRENS VEIER.
Hvert år i advent blir det ropt pånytt at det
er Herrens veier det gjelder.

NORSK FOLKEKUNST

Peter Anker og István Rácz.
J. W. Cappelens Forlag A.A.

For å si det straks: NORSK FOLKEKUNST er en ypperlig bok, en bok som gir oss mange opplysninger om norsk folkekunst gjennom mange år. Tekst og bilder frembyr et gjennomsnitt av det norske folkekunstnere har presentert.

Vi finner stavkirkeportaler, treskurd, bygdekunst og bygdehåndverk, hus, loft, innbo, vevkunst og rose-maling. Skurd finnes på skap, senger, bord, stoler, krakker, dørstolper og — ikke å forglemme — kista som var et yndet møbel med jernbeslag og som ikke skulle mangle i noen kirke eller stue

for å gjemme penger og verdisaker eller brukes som utstyrs-kiste.

I eldre tider ble kunst og håndverk regnet som ett yrke. Håndverkere reiste omkring, bygde hus, loft, stabbur, laget husgeråd og forsynte dem med skurd, maling og bilder eftersom det passet til gjenstanden. På den måten forbandt de det praktiske med det skjønne. De norske folkekunstnere var dyktige snekere og tømmermenn og samtidig kunstnere som kjente sitt fag.

Boken lar oss forstå at de norske bygdekunstnere ikke levet isolert, bort fra all kontakt med omverdenen. De har sett Oseberg- og Urnes-stilen og den videre utvikling av norsk treskurd, og det går som en gyllen tråd gjennom

hele boken at bygdekunstnere har fulgt med og hatt kontakt med tidens kunststrømninger, romantikk, gotikk, renesanse, barokk, rokokko. Utløpere av middelalderens brukskunst har vi fremdeles i nutidens Norge: Veving og rose-maling. Det gamle greske ord «kalos k'agathos» — det skjønne og deilige — lever ennå.

NORSK FOLKEKUNST viser oss meget av det skjønne og deilige fra forn-tid til midten av det forrige århundre.

En fin og givende bok!
En fin gave!

fif.

SORD

Vårt liv er som en reise og vi kjører på alle slags veier: glatte veier, humpete veier, krokete veier, ujevne veier — neppe en bilvei eller autostrada. Vi ønsker jo ikke å komme fort frem. Livet er oss kjær.

I vår tidsalder, hvor alt er mekanisert og motorisert, hvor livet er hektisk og krevende, hvor alle er opptatt i overdimensjonert velstand og velferd, hvor det drøftes og diskuteres, legges planer og kritiseres, og hvor bare få har tid til å lytte — lytte til Guds ord, glemmer vi gjerne noe av det vesentlige i vårt liv:

Å rydde vei for Herren, gjøre hans stier rette.

Vi kan og vi må få tid til å få dette realisert!
Vi har Herrens ord som en veiviser:

Gi de sultne mat,
de tørste drikke,
de fremmede husly,
de nakne klær,
besøk syke
og hjelp fangene.

Vi har bare begrenset tid og har her intet blivende sted.

«Alt kjød er gress,
og all dets herlighet som markens blomst. —
Gresset blir tørt,
Blomsten visner.
Men vår Guds ord står fast
til evig tid.»

Blir vi urolige, når vi leser eller hører slike ord?
Ja? Da er det en helsebringende og velsignet uro som profeten sier om:

«Si til de urolige hjerter:
Vær frimodige.
Frykt ikke!
Se, der er deres Gud —
Han kommer selv
og frelser dere.»

Advent gir oss frimodighet, tillit og tro på fremtiden.

Den spanske biskop Iniesta («Katolsk mening» i forrige nummer): En av de mange av Kirkens menn som åpent kritiserte Francos diktatur før den gamles død.

ERKEBISKOPEN

(Annen del av intervjuet)

AB: Hvis vi vender os mod Gud og kommer til at stå ansigt til ansigt med ham, må vi være parat til at betale prisen. Hvis vi ikke er det, må vi gå som tigere gennem tilværelsen og håbe på, at der er andre, der vil betale for os. Men hvis vi vender os mod Gud, vil vi få øje på livets sande dimensioner og rigdomme, og at det er umådelig værd at leve.

TW: Kan vi gå tilbage til den tid, hvor De i al hemmelighed var munk, samtidig med at De var læge. Hvad lærte De af denne erfaring?

AB: Jeg kan give Dem et praktisk eksempel. En dag under krigen skete det, at der kom en tysker ind på det hospital, hvor jeg arbejdede som kirurg. Hans ene finger var knust af en kugle. Overkirurgen kom til, kiggede på fingeren og sagde: «Den skal amputeres.» Det var en meget hurtig og let beslutning — det ville ikke tage os mere end fem inutter at gøre det. Så sagde tyskeren: «Er der nogen her, der forstår tysk? Jeg talte med manden og fandt ud af, at han var urmager, og at han sandsynligvis aldrig mere ville kunne arbejde i sit fag, hvis vi amputerede hans finger. Så vi brugte 5 uger på at behandle hans knuste finger, så han kunne forlade hospitalet med alle fem fingre i behold i stedet for med fire. Af dette lærte jeg, at det, at han var urmager, var lige så vigtigt som alt muligt andet. Det, jeg me-

ner, er, at jeg lærte at lægge vægt på menneskelige forhold. Og så begyndte man at bede — en udholdende bønn, hvor man stod foran Gud, ansigt til ansigt, og bare var sammen med ham.

TW: Efter Deres ordination kom De til England?

AB: Ja, mod slutningen af januar 1949 kom jeg til England for at være præst i det anglikansk-ortodokse St. Alban- og Sergius-Samfund, hvilket kan lyde temmeligt dumdrigt, eftersom jeg ikke kunne ét ord engelsk.

TW: Det tog Dem formentlig ikke lang tid at lære det?

AB: Ikke at lære så meget, at jeg kunne komme i kontakt med folk og samtidig give anledning til en hel del latter og drillerier på min bekostning.

TW: Synes De på nuværende tidspunkt, at det er vanskeligt for Dem at komme igennem med det, De har på hjerte? Den kristne tro er jo ikke noget, som mennesker har særligt let ved at forstå eller er særligt opladt for.

AB: Jeg synes ikke, det er noget problem. Det, jeg gjerne vil, er at leve i hver enkelt situation og at være helt nærværende i den og alligevel ikke identificeret med den. Det væsentlige er, at jeg aldrig spørger mig selv, hvad der vil komme ud af det, jeg gør — det må Vorherre om. Det eneste spørgsmål, jeg bliver ved at stille mig selv her i livet er: hvad skal jeg gøre lige her og nu? Hvad skal

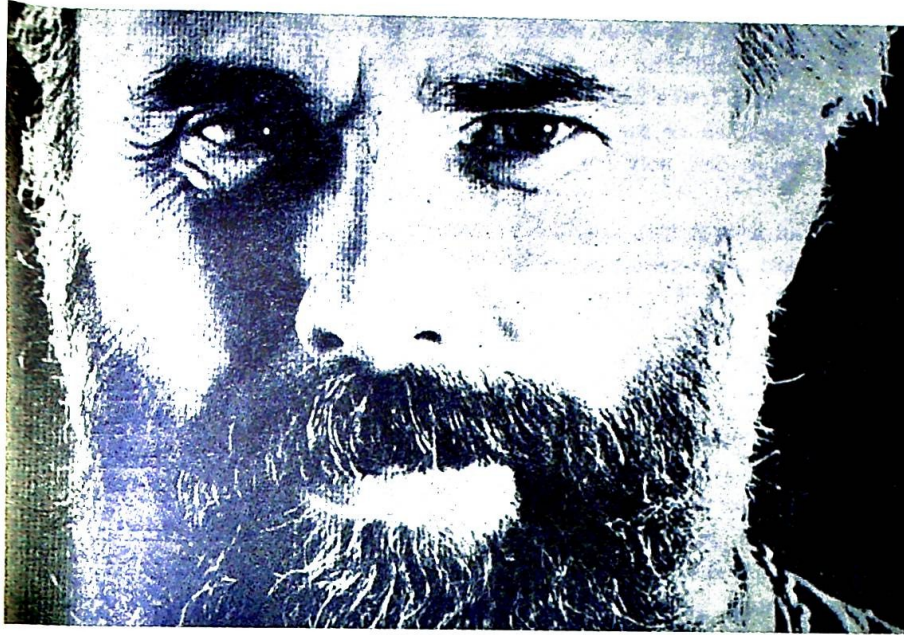
jeg sige? Det eneste, man kan gøre, er at leve med i hvert eneste øjeblik så oprigtigt og sandt, som man kan det og med alle kræfter — og iøvrigt overlade til Gud at bruge én, måske endda på trods af én selv.

Når jeg siger noget, lægger jeg hele min overbevisning og al min tro deri — jeg sætter mit liv ind for det, jeg siger. Det, der betyder noget, er ikke ordene i sig selv, men at nå derind, hvor folk har deres engagement, deres vitale standpunkter. Her er grundlaget for enhver ægte dialog, her er det, at vi først virkelig møder hinanden. Folk må gerne gøre nar af mig; hvis der derved sættes noget i gang i dem, så vi kan tale sammen, så betyder det jo, at vi har fået fat i noget, som virkelig angår os.

TW: Synes De, at det moderne overfladiske livsmønster her i England gør det svært at formidle det kristne budskab?

AB: Ja, for evangeliet skal nå ikke bare intellektet, forstanden, men hele mennesket. Englændere siger så tit: det lyder interessant, lad os diskutere det og gå videre med det som en hypotese — men de gør ikke noget ved det. At møde Gud er det samme som at gå ind i løvens bur — og det er netop ikke en tam huskat, der befinder sig der, men en løve! Guds verden er farlig — man må gå ind i den og ikke bare søge oplysninger om den!

TW: Da De kom til England,

var der da så noget særligt, som slog Dem?

AB: Da jeg kom til England, var jeg forfærdet over englændernes holdning til døden. Det forekom mig, at her var det at dø nærmest noget uanstændigt — hvis man virkelig var sunket så dybt, at man døde, så var der nogle særlige mennesker, bedemændene, som tog affære, de kom og pakkede en sammen, så man var parat til begravelsen. Et par uger senere er der så en pæn mindegudstjeneste, så man kan sublimere sine følelser op i en slags åndelig sfære. Jeg kan huske, at jeg kom til Cambridge og prædikede i Universitetskirken om døden, og så var der en præst, som fortalte mig, at han aldrig havde set et dødt menneske. Hvorfor denne abnorme holdning til døden? Det er ikke naturligt, at man på den måde slipper af med folk gennem køkkendøren. Men selvfølgelig, hvis døden kun er nederlag, det endelige punktum, så er det ikke rart for familien at se og tænke på, at det også snart sker for dem. Hvis man

har en forkert indstilling til døden, bliver den mere og mere grufuld at tænke på og gør én stadig mere bange. Jeg kan huske en anden episode: en gammel dame døde, og familien ringede mig op og bad mig komme, fordi jeg havde været en af hendes venner. Jeg kom, men så ikke noget til børnene. Jeg spurgte, hvor de var henne, for i den ortodokse kirke kommer børnene altid til den døde, og kisten står åben. Moderen sagde: «Åh nej, de bliver rædselsslagne, de ved, hvad døden er for noget.» Det viste sig, at børnene for nylig havde set en død kanin, der var blevet mast af en bil. Forældrene mente der, at de ville blive bange, hvis de så Bedste. Jeg bad om, at børnene måtte komme ind, fordi de ellers — som jeg sagde til forældrene — risikerede at blive hængende i denne skræk for døden. Omsider accepterede forældrene at lade børnene komme ind, og vi gik op til værelset, hvor bedstemor lå. Vi stod i tavshed ved sengen et stykke tid, og så var der et af børnene, der sagde — «hvor ser

bedstemor smuk ud». Døden var ikke længere noget, man var bange for, noget man frygtede.

TW: De har slet ikke fortalt noget om Deres mor, men jeg tror, at De stod hinanden meget nær.

AB: Ja, hun var et vidunderligt menneske, meget ukompliceret og ligefrem. Min egen erfaring om døden stammer fra hende, fordi hun havde kræft. Livet fik en enorm betydning — alt hvad man sagde eller gjorde, kunne jo have været ens sidste ord eller handling, alt skulle ligesom udtrykke 40 års kærlighed.

TW: Det må have betydet meget for Dem at være emigrant og have denne følelse af ikke at høre til nogen steder. Tror De, at Deres kristne tro er blevet påvirket af denne erfaring?

AB: Ja, det mener jeg. Under revolutionen mistede vi den Kristus, der boede i de store domkirker og i liturgien med dens strålende opbygning og form. Vi opdagede nu en Kristus, som er sårbar, svag, som vi er det og forkastet, som vi blev det, den Kristus, som intet havde i det afgørende øjeblik, ikke engang venner — dette mindede om vor egen erfaring.

Gud hjælper os, når der ikke er andre, der gør det. Gud er der, når spændingen, konflikten er størst, i sammenbruddet, midt i stormcentret. På en vis måde er fortvivelsen i centrum af tingene — hvis bare vi er rede til at gå igennem den. Vi må være indstillet på, at der kommer en tid, hvor Gud tilsyneladende ikke er der, og hvor det gælder om ikke at erstatte ham med en falsk Gud.

En julenatt...

(Forts. fra s. 343)

vet at det ikke finnes noen annen grunn til å tro på Gud enn Gud selv.

Også når det gjelder synet på Gud og på mennesket, bringer Thérèse noe nytt. Som andre av sin generasjon var hun blitt oppdratt med et bilde av Gud som den strenge, rettferdige dommer, hevners Gud, og det samme gudsbildet møtte hun i klosteret. Likevel greide hun å finne et konkret svar på problemet med de to Guds ansikter som vi møter i Evangeliet: den strenge Gud som krever sin rett, og den barmhjertige Gud som tilgir alt. I få setninger sier hun like meget som lange teologiske avhandlinger, men hun lykkes ikke i å gi sine med-søstre den samme tillit til Gud som hun selv har. Overfor en som forsvarte Guds rettferdighet, erklarte hun: «Søster, De vil ha Guds rettferdighet, De skal få Guds rettferdighet. Vi får av Gud nøyaktig det

vi venter av ham». Hun vet det godt: «Det er vi som velger».

Men Thérèse vet også at elsker man ikke Guds miskunn for dens egen skyld, uten å tenke på de goder vi håper av den, så er man ute av stand til å velge den, selv for å bli frelst.

For i så fall krever man fremdeles en viss rettferd. Man ville så gjerne slippe fra det uten å måtte elske, uten å måtte erkjenne at man er avhengig av Guds kjærlighet.

Ved egen kraft kan vi aldri holde mål for Guds domstol, og Thérèse sier: «Det finnes bare ett middel til å få Gud fra å dømme oss, det er å tre frem for ham med tomme hender.» Det gjelder å aldri samle på noe, ikke engang gode gjerninger, men å stole på Guds kjærlighet. Da kan han ikke annet enn belønne sine egne gaver, sin egen kjærlighet.

Dette stod i skarp kontrast til tidens gjengse oppfatning av kristenlivet som en enorm viljeanspennelse, en farefull vandring der hver etappe

burde bety større fullkommenhet. Thérèse begynte sin vei med et ekte ønske om å gjøre det gode, og hun følte seg forpliktet til å gjøre det like bra som sine søstre. Men snart kommer fortvilelsen: Hun greier ikke å bli så god som hun ønsker. Hun er til og med ute av stand til å komme til første etappe på veien. Slik er det i barndommen, og slik blir det i klosteret. Snart er hun fristet til opprør, snart til å gi opp, stundom til å knytte nevene og kjempe. Hun forstår at hennes streben mot det gode kommer fra Gud, og da må den nå frem. Men samtidig kjenner hun sin maktesløshet stadig sterkere.

Først da sykdommen kommer, gjør hun sin avgjørende oppdagelse: Det gjelder ikke å utrette noe, ikke engang å glede seg over å ha høye lengsler, men å gi Gud det eneste han ikke kan få uten at vi gir ham det: vår frihet. Ett år før sin død skriver hun: «Det Gud finner behag i hos meg, er at jeg elsker min litenhet og min fattigdom, det er det

FRANS AV ASSISI

1226 — 1976

Er De glad i den hellige Frans?
Skal De være med til ASSISI for å feire
750-ARS JUBILEET?

Fransiskanerne planlegger en tur til Assisi og Roma

De norske og svenske Fransiskanerne vil være med på turen og arrangere gudstjenester, besøk i helligdommene og foredrag. Reisen foregår med fly fra Oslo, overnatting i Monasterio San Giuseppe og Fraternalita Capuccine i Assisi.

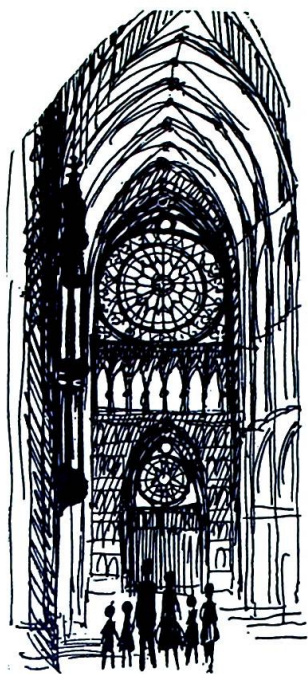
28/4—5/5 Assisi (helpensjon).

5/5—7/5 Roma (halvpensjon)

PRIS: ca. kr. 1 800,— (maks.)

Teknisk arrangør: UNIVERSITETENES REISEBYRÅ

Hvis De alvorlig kan tenke Dem å være med, ber vi Dem vennligst å melde Dem hos fransiskanerne: Enerhauggt. 4, Oslo 6. Denne innmeldelsen er **uforpliktende** og skal helst være innsendt før 1. januar eller så fort som mulig. Definitiv innmeldelse vil skje senere.

blinde håp jeg setter til hans mis-kunn. Men man må godta å forbli fattig og uten styrke, og det er vanskelig. Det er tillit og intet annet enn tillit som kan føre oss til Kjærligheten.»

For Thérèse er problemet ikke lenger å strebe etter personlig fullkommenhet, ikke engang på det åndelige område, men å utholde den overflod av kjærlighet som Gud vil føre henne til. Det er da hun finner sin vei, frihetens og håpets vei, tvers igjennom svakhet og manglende evne, ja — til og med gjennom synden.

Det er ikke det å tro som er vanskelig for Thérèse, det er denne fullstendige overgivelse som håpet forutsetter. Innta den holdning som vil si at man går med på å lide, å la seg knuse av manglende evne, av vanmakt, av synden — da blir nettopp dette veien mot den fattigdom som oppnår alt av Gud. Og det er hverken lett eller vanskelig: Det er ikke vanskelig, for det er innen alles rekkevidde; det er ikke lett, det er svimlende, for det trekker alt med ned i en avgrunn — å godta at Kristus elsker oss.

JULETREFESTEN FOR BARN

av begge menighetene i Oslo holdes i år i Akersvn. 5

lørdag 3. januar kl. 17.

Entré kr. 5.

Jule- og nyttårgudstjenester i Oslo og Bærum

ST. OLAVS KIRKE

På grunn av kirkens restaurering holdes f.t. alle gudstjenester i St. Josephs kapell, Akersvn. 4.

Fredag 19. des.: Kl. 19.00: Botsandakt og skriftemål.

Onsdag 24. des. — Julaften: Kl. 24.00: Midnattsmesse ved biskop Gran.

Torsdag 25. des. — 1. juledag: Kl. 9.30, 11.00 og 19.00: Messe. I høymessen kl. 11.00 preker biskop Gran.

Fredag 26. des. — 2. juledag: Eneste messe kl. 11.00.

Onsdag 31. des. — nyttårsaften: Kl. 18.00: Takkeandakt med preken ved biskop Gran.

Torsdag 1. januar — 1. nyttårsdag: Eneste messe kl. 11.00.

ST. HALLVARDS KIRKE, Enerhauggt. 4.

Mandag 22. des.: Kl. 19.00: Botsandakt og anl. til skrifte.

Onsdag 24. des. — Julaften: Kl. 14.00: Barnegudstjeneste med messe og kommunion. St. Hallvardguttene synger. Barna anmodes om å ta med sin gave til Caritas' innsamling for sultende barn i India.

Kl. 23.00 (*Merk tiden*): Midnattsmesse.

Torsdag 25. des. — 1. juledag: Ingen fromesse i kirken. Kl. 9.30: messe i kapellet hos Elisabethsøstrene, Munkeudveien. Kl. 11.00: Høymesse. Ingen aftenmesse.

Fredag 26. des.: Kl. 11.00: Sangmesse.

Onsdag 31. des.: Se St. Olavs kirke. (Felles gudstjeneste for Oslo.)

Torsdag 1. jan.: Kl. 11.00: Høymesse. Ingen fromesse eller aftenmesse.

ST. DOMINIKUS KIRKE, Neuberggt. 15.

Søndag 21. desember: Vanlige søndagsmessetider, men ingen aftenmesse.

Julaften: Kl. 16.00: Barnegudstjeneste. Kl. 24.00: Midnattsmesse.

1. juledag: Kl. 11.00: Høymesse.

2. juledag: Kl. 11.00: Messe.

Søndag 28. desember: Vanlige søndagsmessetider, men ingen aftenmesse.

Nyttårsdag, 1. januar: Kl. 11.00: Messe.

GREFSEN KAPELL, Gladsvei 23.

Onsdag 24. des. — Julaften: Kl. 23.00: Midnattsmesse.

1. juledag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 11.00: Messe.

2. juledag: Kl. 9.30: Høymesse.

MARIAKIRKEN, Nyveien 17, Stabekk.

Julaften: Kl. 16.00: Barnegudstjeneste. Kl. 24.00: Midnattsmesse.

1. juledag: Kl. 10.45: Høymesse. Kl. 19.00: Aftenmesse (engelsk).

2. juledag: Kl. 10.45: Høymesse. (*Merk:* Idag ingen fromesse eller aftenmesse.)

Nyttårsaften: Kl. 18.00: Aftenmesse.

Nyttårsdag: Kl. 10.45: Høymesse.

(*Merk:* Idag ingen fromesse eller aftenmesse.)

EIKELI KIRKE

Julaften: Kl. 16.00: Barnegudstjeneste. Kl. 24.00: Midnattsmesse (engelsk).

1. juledag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 10.30: Høymesse (engelsk).

2. juledag: Kl. 9.30: Høymesse.

Nyttårsdag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 10.30: Høymesse (engelsk).

LUNDEN KLOSTER, Øvre Lunden 5.

Julaften: Kl. 12.30: Messe. Kl. 18.00: Vesper. Kl. 23: Matutin. Kl. 24.00: Midnattsmesse.

1. juledag: Kl. 11.00: Høymesse. Kl. 18.30: Vesper.

2. juledag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 18.30: Vesper.

Nyttårsaften: Kl. 24.00: Matutin.

Nyttårsdag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 18.30: Vesper.

VOR FRUE VILLAS KAPELL, Montebello, Ullernchausséen 52.

Onsdag 24. des. — Julaften: Kl. 24.00: Midnattsmesse.

Torsdag 25. des. — 1. juledag: Kl. 9.00: Messe.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		18.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		9.00	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		11.00	9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		19.00	19.00
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , lörd.: Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.:		18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35 Eikeli kirke		8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		19.00	9.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.30	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45	11.00
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		19.00	—
6.15	—		
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00	11.00
8.00			
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

Nye bøker:

«Katolikk i dagens Norge»

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,—
PR. ÅR

Tidligere i høst har St. Olav Forlag utgitt «En liten katolsk bønnebok» ved pater Aelred Squire. Nå foreligger 2 nye bøker fra forlaget, «Katolikk i dagens Norge. Et brev om forkynnelse», og «Arv og fornyelse. Oslo katolske bispedømme 1965-1975». Førstnevnte bok er skrevet av et team, sistnevnte av dominikanerpateren Albert Raulin.

«Katolikk i dagens Norge» tar opp spørsmålet om hvordan vi, katolske kristne i Norge, kan forkynne evangeliet i vårt eget miljø. Dokumentet er tenkt å utgjøre basis for den katolske kirkes evangeliseringsinnsats i årene fremover. Boken, som er ment å gjengi noe av forkynnelseens utfordring, tar opp spørsmål som «Hva er det vesentligste innhold av det kristne budskap»? Innholdet i den kristne forkynnelse er evig gyldig, men formen for forkynnelsen er det ikke. Den må tilpasses menneskene i en helt spesiell tid, under helt spesielle forhold. Etter en beskrivelse av dagens samfunn, drøftes problemstillinger som hvordan vi kan forkynne evangeliet i dagens samfunn, og forholdet mellom samfunnet og kirken. Kristne miljøer danner ofte lukkede kretser, kirke og samfunn taler ofte forskjellige sprog. Nettopp i et mer sekularisert og avkristnet samfunn synes den katolske kirke å ha spesielle forutsetninger til å forkynne, hevder forfatterne.

Både den norske kirke og den katolske kirke behandles, og forholdet mellom dem. Om den katolske kirke her hjemme hevdes det bl. a. at den står ved et vendepunkt. Man kan ikke lenger vente at hjelpen fra utlandet skal fortsette i samme grad som til nå (prestekall, pengestøtte etc.) Det er nødvendig at legfolket på en helt annen måte enn tidligere tar aktiv del i kirkens arbeide. Kirken må bli rotfestet i norsk jord.

Den enkeltes og den katolske kirkes troverdighet drøftes også. En rekke innvendinger som er rettet mot den katolske kirke diskuteres, bl. a. hva i denne kritikk som er berettiget og som det bør arbeides videre med fra kirkens side.

Den enkeltes forutsetninger for forkynnelse diskuteres. Forkynnelsen foregår først og fremst i kontakt menneske til menneske. Hva vi selv evner å gi, avhenger av om vi selv lever i Guds nærhet gjennom bønn, at vi taler med Gud, at vi selv bærer Guds rikes sinnelag i oss, så hans liv og tanker blir våre.

De kristnes oppgave er å være brobyggere mellom troens verden og hverdagens realiteter. Forskjellige barmhjertighetsoppgaver i vårt samfunn drøftes, forfatterne mener bl. a. at vår tids fattigdom finnes på et annet plan enn i tidligere tider.

I kirken er liturgien i seg selv en

form for forkynnelse. Fellesskapet skulle også være et tegn til uro. Vi har som kall å elske og tjene hverandre i Kristus.

Vi er aldri utlærte i troen. Katekese og voksenopplæring behandles. Boken er også forsynt med et studieopplegg som kan være egnet som utgangspunkt for samtalegrupper.

Efter initiativ fra biskop John W. Gran, har pater Albert Raulin O.P. skrevet den 3. bok som i høst utkommer på St. Olav Forlag, «Arv og fornyelse», en fremstilling av viktige begivenheter i Oslo katolske bispedømme i tiåret 1965—1975.

Pater Raulin viser bl. a. hvilke følger ulike avgjørelser på Det 2. Vatikan-konsil fikk for bispedømmet. Han gir både en dokumentasjon og en vurdering av begivenheten. I boken redegjøres for bokutgivelser, arbeidet i menighetene, barne- og ungdomsarbeidet, oppførelse av nye kirkebygg, kirkekunst, retretter, kontakten med legfolket, bispedømmets struktur og organer, ordenssamfunnene og klosterlivets fornyelse. Søster Else-Britt Nilsen har utarbeidet en statistisk oversikt over bispedømmet.

Begge bøkene forhandles i St. Olav Bokhandel, eller kan bestilles i en hvilken som helst bokhandel i landet.

Åpningstider i desember:

1.12—13.12: kl. 9.00—17.00
15.12—23.12: kl. 9.00—18.00
lördager kl. 9.00—15.00
JULAFTEN ÅPENT kl. 9.00—12.00
Stengt mellom Jul og Nyttår

Nå har vi det største utvalget:

Staller, krybbefigurer, madonnastatuer, ikoner, iconographie fra Belgia, kors, krusifikser og annen religiøs kunst fra Tyskland Frankrike og Italia.

Kalendere:

Hummelkalendere, Ikonkalendere, Madonnakalendere, Middelalderkalendere, Orgelkalendere, Pauluskalender — tysk, fransk Mon Agenda.

Plater:

Gregoriansk-, ortodoks kirkemusikk, julemusikk fra hele verden, klassisk musikk og folkemusikk. Stort utvalg fra Folkways.

Julekort:

Vi tror vi i år har det største og beste utvalg vi noensinne har hatt. Glem ikke røkelse, trekull, røkelseskar.

Og naturligvis — først og sist: BØKER!

Skandinavisk, engelsk, tysk, fransk religiøs og filosofisk litteratur.

KOM MENS UTVALGET ER STØRST!

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1, tlf. 20 72 48

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Hønefoss
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Lillestrøm
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Tromsø
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Trondheim
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

BERGEN

Peter M.

KOLDERUP

Strandgaten 60
Glass - Porselen - Stentøy

PORSGRUNN

**B. MOLAND
KOLONIAL**

Storgt. 157
Tif. 51 520 — 51 521

KRISTIAN THOWSEN A/S

Glassmesterforretning
Spellfabrikk - Glassliperi
Lager av alle sorter glass

Byggmester

ANTON NIKOLAYSEN

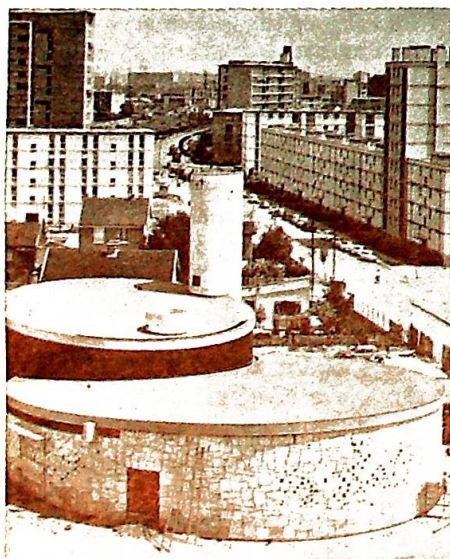
Bergsbygda - Tif. 10 795

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstysforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tif. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

NYGARDSGT. 19

FORSIKRINGSKAPITALELSKAPET LIVSFORSIKRINGSELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

DRAMMEN

Drammens malerforretning

Inneh. Asbjørn Gundersen

Tif. 83 19 16 - 83 33 32

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

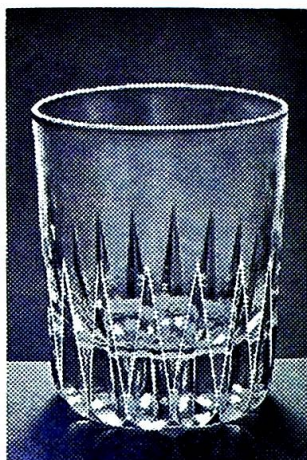
God jul

*ønskes våre lesere i inn- og
utland!*

Red.

OSLO

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino”

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3,50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen
TØYENGT 2. Oslo

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag
enten på (02) 20 72 26 eller på
(02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5,
Oslo 1.

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 83

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN
BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

Møbler

AA. ANSETH A/S

WILFRED H. FIALA

TÅSEN SENTER

Kai Munks vei 41 A

OSLO 8

God parkering

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon

(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

*Gi et
gaveabonnement!*

«FLUENES HERRE»

Et evakueringsfly fra England forulykker et sted over Stillehavet. De voksne omkommer, en flokk skolegutter dumpet uskadd ned på en ubebodd øy — og hva kan vel være mer Robinson Crusoe-spennende enn en palmeøy helt for seg selv? Med bananer og kokusnøtter og brødrukt-trær, fisk i sjøen og skolldyr langs stranden, en eventyrjungle å leke i og klipper å bestige? Er ikke dette alle gutters (og mange voksnes) drøm, at man helt uten lærere og politikontabler og skattefuter og skolereglement skal få leve villmarksliv i en vennlig natur?

Det kunne blitt en overdådig morsom barnefilm av dette, noe å la «Den sveitsiske familien Robinson» som Walt Disney laget for en del år siden, til glede for hele familien. I stedet er det blitt en grøssende uhyggelig svart-og-hvit-film — det er også blitt en uhyre viktig film, for alle som har øyne å se med. I England er den alt en klassiker, som blir satt opp igjen og igjen, liksom boken den er bygget over, av William Golding, er blitt skolepensum.

Guttene kommer fra forskjellige engelske skoler, en flokk av dem utgjør endog skolekoret, og kommer marsjerende langs stranden i sine fine korskapper mens de synger «Kyrie Eleison», taktfast som korsfarere.

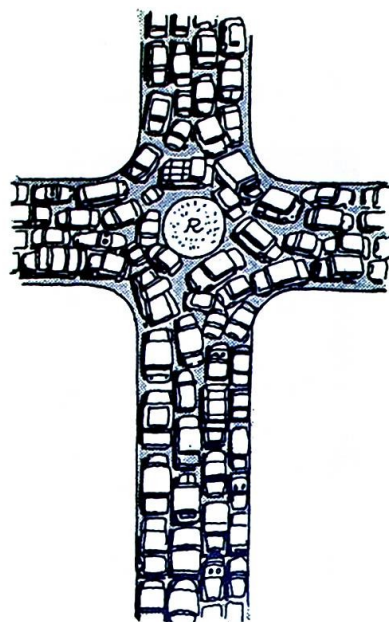
Den nye tilværelsen begynner så fint, en høvding blir valgt, arbeidsoppgaver fordelt, et visst rituell innstiftet. Så begynner villmannsinstinkene å vise seg — et villsvin blir drept, og i et ubevist ønske om å reise et symbol, noe å samle seg om, noe å påkalle, blir svinehodet satt på en stake. Det halvvråte hodet, med

svermen av summende spyfluer, blir tillagt en viss uhyggelig kraft. Gutte samfunnet begynner å gå i oppløsning, noen av guttene kaller seg jegere, kliner seg inn med krigsmaling, tar leken stadig alvorligere. En kamerat blir drept; drapet, blodet, menneskejaktens frigjør en undergrunn av ville lyster og dunkle drifter, alt det skolegangen og sivilisasjonen har utstyrt dem med av kontrollinstanser brytes ned. «Kyrie Eleison» blir stadig sunget, uten at villmennene har anelse om hva sangen ber om, den blir nærmest en kampsang. Med hurtigtogs fart går utviklingen tilbake til det helt primitive, og guttene er i full gang med ren menneskejakt når unnsetningsekspedisjonen dukker opp — britiske marinefolk som i stum forferdelse ser sine egne barn redusert til en primitiv stamme.

Så svak er sivilisasjonens tak på oss, så tynt er laget av det vi har lært om hensyntagen, om orden, om barmhjertighet. Så farlig er det «naturlige» menneske, så lite betyr kristen etikk når vi overlates til oss selv. Det er et dypt rystende og foruroligende møte med villskapen i oss selv, med mulighetene for død og ødeleggelse i våre egne sinn.

Det var svært mange helt unge mennesker på kinoen da jeg så «Fluenes herre» — neppe i den tro at dette var en barnefilm — men det er godt at jevnaldrende ser den. Det er en viktig film, en betimelig advarsel til dem som tror at det «naturlige» mennesket er så utmerket. Den viser oss at vi rent desperat trenger hele overbygningen av lærere og politikontabler og skattefuter og skolereglement. Naturkreftene i oss er for sterke og ville, overlatt til seg selv kan de gjøre endog «Kyrie Eleison» til en kampsang for blodtørstige menneskejegere.

PER BANG.

- Men maser katolikker som alle andre i desember?
- Ja, sikkert. Men en del av dem har dårlig samvittighet.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.